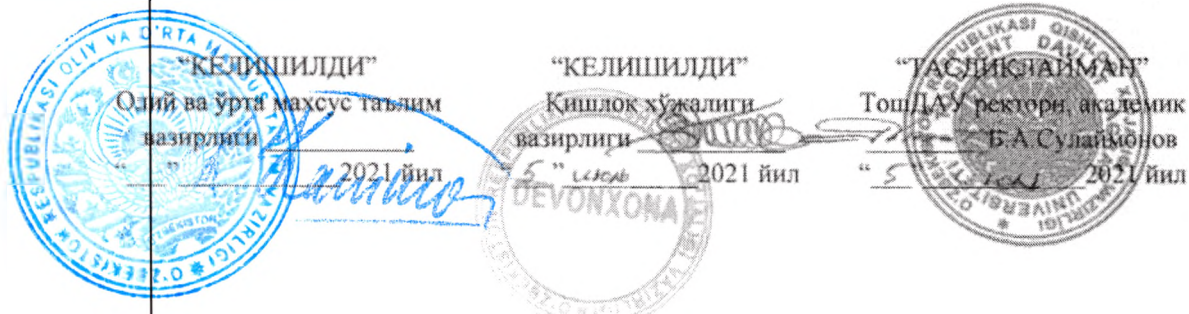

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ АГРАР УНИВЕРСИТЕТИ

5410200 – Агронимия (деҳқончилик маҳсулотлари турлари бўйича)
таълим йўналиши негизидаги:

- 5A410202 – Ўсимликшунослик (экинлар гуруҳлари бўйича):

- 5A410202 – Ўсимликшунослик (пахтачилик)
- 5A410202 – Ўсимликшунослик (дончилик)
- 5A410202 – Ўсимликшунослик (мойли экинлар)
- 5A410202 – Ўсимликшунослик (ем-хашак экинлар)
- 5A410202 – Ўсимликшунослик (техник экинлар)
- 5A410202 – Ўсимликшунослик (шөличилик)

магистратура мутахассисликларига кирувчилар учун
махсус (ихтисослик) фанларидан

ДАСТУР ВА БАҲОЛАШ МЕЗОНИ

Тошкент – 2021 й.

Аннотация

5А410202 – Ўсимликшунослик (экинлар гуруҳлари бўйича) магистратура мутахассислигига кириш синовлари дастури 5410200-Агрономия (деҳқончилик маҳсулотлари турлари бўйича) таълим йўналишининг 2017-2018 ўқув йилида тасдиқланган ўқув режасидаги ихтисослик фанлари дастури асосида тузилган.

Тузувчилар:

Намозов Ф.Б. – ТДАУ, Соя ва мойли экинлар кафедраси мудири, қ.х.ф.д., катта илмий ходим.

Атабаева Х.Н. – ТДАУ, Соя ва мойли экинлар кафедраси профессори, қ.х.ф.д., профессор.

Азизов Б.М. – ТДАУ, Ўсимликшунослик кафедраси профессори, қ.х.ф.д., доцент.

Юлдашева З.К. – ТДАУ, Соя ва мойли экинлар кафедраси доценти, қ.х.ф.н., доцент.

Такризчилар:

Норкулов У. – ТДАУ, Деҳқончилик ва мелиорация кафедраси профессори, қишлоқ хўжалик фанлари доктори, профессор

Ахмедов Ж.Ж. – Пахта селекцияси, уруғчилиги ва етиштириш агротехнологиялари илмий тадқиқот институти, бўлим бошлиғи, қишлоқ хўжалик фанлари доктори, профессор

Дастур ва баҳолаш мезони Тошкент давлат аграр университети Илмий Кенгашининг 2021 йил “3” июлдаги 14-сонли баёни билан муҳокама қилинган ва тасдиқлашга тавсия қилинган.

КИРИШ

5410200-Агрономия (деҳқончилик маҳсулотлари турлари бўйича) йўналиши қишлоқ хўжалиги соҳасидаги таълим йўналиши бўлиб, у ер, сув, энергетика ва моддий-техника ресурсларидан самарали фойдаланиш ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва етиштиришда замонавий ресурстежамкор инновацион технологияларни қўллаш; қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқариш жараёнларини мақбуллаштириш; қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлиги ва етиштирилаётган маҳсулот сифатини ошириш, касбий фаолиятида ишлаб чиқариш воситалардан оқилона фойдаланиш усул ва услублари йиғиндисини ўз ичига олади.

5А410202-Ўсимликшунослик (экинлар гуруҳлари бўйича) мутахассислиги қишлоқ хўжалиги соҳасидаги мутахассислик бўлиб, Олий, малака ошириш ва қайта тайёрлаш, умумий ўрта, ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасаларида мутахассисликка оид фанларни ўқитиш, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий тадқиқот институтлари, марказлари, илмий ишлаб чиқариш бирлашмаларида илмий тадқиқот фаолиятини юритиш, давлат бошқаруви органлари, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ва унинг ҳудудий бўлимлари, Ўзбекистон фермер, деҳқон ва томорқа ер эгалари Кенгаши ва унинг ҳудудий бўлимлари, турли мулкчилик шаклидаги корхоналарида ва бошқа ташкилотларда мутахассисликка оид комплекс масалаларни ҳал этиш, шунингдек қишлоқ хўжалиги соҳасини ривожлантиришда озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш, истиқболлини белгилашга, касбий кўникмага, мутасаддилик қобилиятига йўналтирилган инсон фаолиятининг воситалари, усуллари, методлари ва услубларининг мажмуасини қамраб олади.

5410200-Агрономия (деҳқончилик маҳсулотлари турлари бўйича) таълим йўналиши негизидаги 5А410202-Ўсимликшунослик (экинлар гуруҳлари бўйича) магистратура мутахассислиги қуйидаги экинлар гуруҳлари бўйича мутахассисликларни ўз ичига олади:

- 5А410202-Ўсимликшунослик (пахтачилик);
- 5А410202-Ўсимликшунослик (дончилик);
- 5А410202-Ўсимликшунослик (мойли экинлар);
- 5А410202-Ўсимликшунослик (ем-хашак экинлари);
- 5А410200-Ўсимликшунослик (техник экинлар).

Ушбу магистратура мутахассисликларига кирувчи талабалар учун мутахассисликка мос равишда 5410200-Агрономия (деҳқончилик маҳсулотлари турлари бўйича) йўналиши таркибидаги 5410200-Агрономия (пахтачилик), 5410200-Агрономия (дон-дуккакли экинлар), 5410200-Агрономия (мойли экинлар), 5410200-Агрономия (ем-хашак экинлари), 5410200-Агрономия (соя экини агротехникаси) таълим йўналишларининг 2017-2018 ўқув йилида тасдиқланган ўқув режасидаги қуйидаги ихтисослик фанлари бўйича тест (ёки ёзма назорат) саволлари шакллантирилган:

- 5A410202-Ўсимликшунослик (пахтачилик) магистратура мутахассислиги учун “Ѓўза биологияси” ва “Пахта етиштириш технологияси” фанларидан;

- 5A410202-Ўсимликшунослик (дончилик) магистратура мутахассислиги учун “Дон-дуккакли экинлар биологияси” ва “Дон-дуккакли экинлар етиштириш технологияси” фанларидан;

- 5A410202-Ўсимликшунослик (мойли экинлар) магистратура мутахассислиги учун “Мойли экинлар биологияси” ва “Мойли экинлар етиштириш технологияси” фанларидан;

- 5A410202-Ўсимликшунослик (ем-хашак экинлари) магистратура мутахассислиги учун “Ем-хашак экинлари биологияси” ва “Ем-хашак етиштириш” фанларидан;

- 5A410200-Ўсимликшунослик (техник экинлар) магистратура мутахассислиги учун “Ўсимликшунослик ва пахтачилик”, “Мойли экинлар биологияси” ва “Мойли экинлар етиштириш технологияси” фанларидан.

Ѓўза биологияси фани бўйича:

Ѓўза биологияси фанининг аҳамияти, мақсади ва вазифаси. Ѓўзанинг ташқи муҳит омилларига бўлган муносабати: иссиқликка, ёруғликка, намликка, тупроққа ва озуқага. Ѓўзанинг биологик хусусиятларини шаклланиши, бошқариладиган, қийин бошқариладиган ва бошқарилмайдиган ташқи омиллар, ўсимликни ташқи омилларга муносибати. ташқи омилларни бошқаришнинг илмий асослари, пахтачиликда антропоген омиллар. Ѓўза систематикаси, маданий турлари, ески дунё ғўза турлари, янги дунё ғўза турлари, ғўзани тур ва тур хиллари, ғўза класификацияси, Мауер класификацияси, академик А.Абдуллаев класификацияси, ўрта толали *G.Hirzutum* тури, ингичка толали Миср ғўзаси *G. Barbadenze*, Ҳинд ғўзаси *G. Arbarium L.* Тури, Осиё ғўзаси *G.xerbatsium L* тури. Ѓўза морфологияси, ўсув органлари: илдизи тузилиши, пояси тузилиши, шохланиши ва шохланиш типлари, барги тузилиши; ҳосил органлари: шона тузилиши, гул тузилиши, мева тузилиши, уруғ тузилиши, ғўзанинг анатомияси, ташқи пўсти, тола тузилиши, хужайралари, уруғ муртаги; кимёвий таркиби. Ѓўзани ўсиш жарёни, ғўзани ривожланиш жараёни, ғўзани ўсиш ва ривожланиш босқичлари, чигитни униб чиқиши, майсаланиш фазаси, ғўзада уруғ ва чинбарг чиқариш фазаси, шоналаш фазаси, гуллаш фазаси, ғўзада пишиш фазаси. Ѓўзани ташқи омилларга муносабати биологик хусусиятлари: ғўзани намликга бўлган талаби, ғўзани иссиқликга бўлган талаби, ғўзани минерал озуқаларга бўлаган талаби, ғўзани ёруғликга бўлган талаби. Ѓўзани иссиқликка муносабати, ғўзани ўсиб ривожланиши учун минемал ҳарорат, ўртача оптимал ҳарорат, юқори максимал ҳарорат, фаол фойдали ҳарорат, фойдади, пахтачиликда самарали ҳароратлар йиғиндисини бошқариш. Ѓўзани ёруғликга бўлган талаби, пахтачиликда ёруғликнинг аҳамияти, хусусиятлари, ёруғликдан самарали фойдаланишнинг илмий асослари, усуллари, ёруғликнинг фотосинтез жараёнидаги ўрни, ғўзани

фотосинтез фаолияти, фотосинтезни бошқаришни илмий амалий асослари. Ўсимликлар ҳаётида, хусусан ғўзадаги физиологик жараёнларда сувнинг аҳамияти, сувнинг умумий хусусиятлари ва классификацияси, гигроскопик ва капилляр сувлар тупроқдаги намликни илмий бошқаришни илмий ва назарий асослари, ўсимликларнинг намга бўлган эҳтиёжини ва сувга талабини ўрганиш. Пахтачиликда тупроқ унумдорлигини аҳамияти, тупроқ унумдорлигини белгиловчи омиллар, тупроқ унумдорлигига таъсир этувчи омиллар, тупроқлар классификацияси, тупроқ унумдорлигига қўйиладиган андоза талаблар, тупроқнинг агрофизикавий хусусиятлари, тупроқнинг агрохимик хусусиятлари, тупроқнинг биологик хусусиятлари, ғўзани минерал озиклантиришнинг илмий ва назарий асослари. Азаотли озиклантириш, фосфорли озиклантириш, калийли озиклантириш. Ғўзани онтогонез босқичлари ғўзада физиологик жараёнларни кечиси, фото преодизим, иссиқ кун экинлари, қисқа кун экинлари, ривожланиш жараёнлари, вегетатив даврнинг давомийлиги, самарали ҳароратдан фойдаланиш жараёнинин илмий асослари. Ғўзани ривожланиш фазалари бўйича ёруғликга ва иссиқликга бўлган талаби. Ғўзани экстремал шароитларга бардошлилиги, ўсимликни гармселга, фавкулотда кунларни исб кетишига, қурғоқчиликга, тупроқнинг шўрланишига, кунларнинг совуб кетишига шунингдек айрим ҳоллардаги кутилмаган экстремал шароитларга бардошлилиги. Ғўзанинг систематикаси, маданий ва ёввойи турлари. Ғўзани барг тузилиши ва умумий барг сатҳини аниқлаш. Ғўзани фотосинтез маҳсулдорлигини аниқлаш. Ғўзани иссиқликга бўлган талабини, фаол ҳароратлар йиғиндисини аниқлаш. Ғўзани ўсув даврлари бўйича ривожланишига ёруғлик ва тупроқнинг таъсири. Ғўзани сувга бўлган эҳтиёжини аниқлаш. Ғўзани ўсув даврлари бўйича илдиз системасининг ривожланишига намликнинг таъсири. Чигитни тузилишини, натурасини ва лаборатория унувчанлигини аниқлаш. Ғўзани озуккага бўлган эҳтиёжини аниқлаш. Чигитни униб чиқиши учун жами сув сарфини аниқлаш. Ғўзани ривожланиш фазаларини ўрганиш. Ғўзанинг асосий ва оролик ривожланиш фазаларининг ўтиш муддатининг қисқаришига ва кўсакларнинг тезроқ пишишига иссиқликнинг таъсири. Ғўзада онтогонез босқичларини ўтиши. Ғўзада ҳисоб ишларини олиб бориш. Ғўзада фенологик кузатувлар олиб бориш. Ғўзанинг биологик ҳосилдорлигини аниқлаш. Ғўза ўсимлигини қурғоқчиликга ва экстремал шароитларга чидамлилигини аниқлаш. Ғўза ўсимлигини қурғоқчиликга ва экстремал шароитларга чидамлилигини аниқлаш

Пахта етиштириш технологияси фани бўйича:

Пахта етиштириш технологияси фанининг мақсади ва вазифаси. Дунё давлатларида пахта етиштириш-экин майдонлари, ялпи ҳосили ва ҳосилдорлиги. Республикамизда пахта етиштириш ва истикболлари. Пахтачилик фан сифатида. Пахтачиликни бошқа фанлар билан боғлиқлиги, ўрни ва келажак истикболлари. Уруғшунослик. Уруғчилик учун етиштириладиган ғўзанинг арготехник тадбирларнинг фарқини аниқлаш. Пахтачиликда юқори ҳосилдорликка эришишда нав алмашиниши ва нав янгилашинининг аҳамияти. Нав алмашинишдаги асосий экилган ғўза навлари. Республикамиз вилояти тупроқ-иқлим шароитида етиштириладиган ғўза

навларининг тавсифи -Асосий районлаштирилган ғўза навлари тавсифи. Тўқимачилик саъноатининг навларга кўйган талаблари. Пахтачиликда навбатлаб экишнинг аҳамияти. Ғўзанинг ўтмишдош экинлари, бедани навбатлаб экишдаги ўрни, ғўза беда ва донли экинларни навбатлаб экишнинг тупроқ унумдорлиги ва пахта ҳосилдорлигини оширишдаги, тола ва чигит сифатини яхшилашдаги аҳамияти. Навбатлаб экиш тизимида оралик (сидерат) экинларнинг аҳамияти. Пахта етиштиришда эрта баҳорда ва экишдан олдин тупроққа ишлов бериш - Ғўзапояларни йиғиштириб олиш. Бегона ўтларга қарши курашиш, далани текислаш, ерларнинг шўрини ювиш ва яхоб суви бериш. Ерни ҳайдаш олдидан маҳаллий ва минерал ўғитлар бериш, кузги шудгорлаш. Ерни эрта кўкламда ва экиш олдидан ишлаш системаси. Пахта етиштиришда чигитниларни экишга тайёрлаш, чигит экиш - Республикада ҳозирги давргача қўлланилган чигит экиш усуллари. Чигит экиш технологияси, экиш муддатлари ва меъёрлари. Чигитни эрта ва тўлиқ ундириб олиш тадбирлари. Чигитни эрта ва тўла ундириб олиш усуллари. Ғўзани ягана қилиш. Ягана қилиш муддатлари ва усулининг аҳамияти. Турли ғўза навларида ва тупроқ шароитида муқобил кўчат қилинлиги. Тупроқ шароитига кўра кўчат қалинлиги схемаси. Пахта ҳосилдорлигини ошириш ва сифатини яхшилашда барча агротехник тадбирларни ўз вақтида ўтказишнинг аҳамияти. Ғўза қатор ораларини ишлаш муддатлари, кенглиги ва чуқурлиги. Ҳимоя зонаси кенглиги, ғўзани ўтоқ қилиш ва кетмон чопиғи. Культивация ишчи қисмларини ўрнатиш схемалари. Ғўзани суғоришнинг муддат ва меъёрларини аниқлаш. Ғўзага вегетация даврида сув сарфини аниқлаш. Суғориш схемалари, тупроқнинг механик таркибига ер ости сувининг жойлашиш чуқурлигига қараб мавсумий ва ҳар галги суғориш меъёри. Суғориш муддатини ўсимликнинг физиологик белгиларига ва ташқи кўринишига қараб аниқлаш. Суғориш усуллари ва техникаси. Пахта хом ашёсини етиштиришда томчилатиб суғориш технологиялари. Ғўзани турли даврларда сувга бўлган талаби, суғориш манбалари. Минерал ўғитлар (азотли, фосфорли, калийли, мураккаб ўғитлар). Микро ўғитлар, маҳаллий ўғитлар, кўкат ўғитлар, бактериал ўғитлардан фойдаланиш). Бедапоядан бўшаган ерда ўғитдан фойдаланиш. ғўзани ўғитлаш усуллари, меъёрлари ва техникаси. Ғўзани ўғитлашни бошқа агротехника ишлари билан боғлаб олиб боришнинг аҳамияти. Пахтада янги стимулятлорларни қўлашнинг самарадорлигини аниқлаш. Ҳозирги кунда янги стимулятлорларни қўлашнинг афзаллиги ва камчиликлари. Пахта етиштиришда ғўзани чеканка қилиш - чеканка ўтказиш усуллари: кўлда, машинада, кимёвий усулда. Ғўзани ривожланишига, кўчат қалинлигига қараб чеканка ўтказиш муддатлари. Чеканканинг аҳамияти ва иқтисодий жиҳатдан самарадорлиги. Пахта етиштиришда бегона ўтлар, ғўза касалликлари, ва уларга қарши кураш чоралари - Бегона ўтларнинг зарари. Бегона ўтларнинг биологик гуруҳлари. Паразит бегона ўтлар. Яшил бегона ўсимликлар. Далани бегона ўт босганлигини аниқлаш. Пахта далаларида бегона ўтларга қарши кураш чоралари. Бегона ўтларнинг ҳосил сифати ва миқдорига таъсири. Бегона ўтларга қарши курашнинг деҳқончиликдаги аҳамияти. Гоммоз, илдиз чириш, вилт, кўсак, тола касалликлари ва уларга қарши кураш чоралари. Пахта

етиштиришда зараркунандалари ва уларга қарши кураш чоралари - кемирувчи зараркунандалар (кўсак курти, карадрин), сўрувчи зараркунандалар (шира, ўргимчаккана, трипс), омбор зараркунандалари ва уларга қарши кураш чоралари. Пахта етиштиришда ғўзада дефолиация ва десикация ўтказиш - Пахтани ўз вақтида сифатли қилиб машинада териб олиш учун йиғим теримга тайёргарлик кўришдаги агротехника тадбирлар ичида барглари тўктириш (дефолиация) ва ўсимликни қуритиш (десикация) қилиш. Бунда дефолиация ва десикация қилишда ишлатиладиган дорилар, уларнинг ғўзага бўлган таъсири, ишлатиш меъёри ва усули, бу дориларни ишлатишдаги эҳтиёт чоралари. Далани теримга тайёрлаш ва териш технологияси - терим олдида ҳосилни аниқлаш усуллари. Бегона ўтлардан тозалаш, ўқариқларни текислаш, хирмонларни тайёрлаш, пахта терадиган, кўсак терадиган, тўкилган пахтани терадиган, курак чивийдиган машиналар, пахта ташийдиган тележкалар ва шунга ўхшаш машина транспорт воситаларини тайёрлаш. Далани машина теримга тайёрлаш. Ҳосилни машинада ва қўлда териш. Уруғлик пахтани териш пахтани қуритиш ва тозалашни ташкил қилиш. Нобудгарчиликга қарши кураш техника хавфсизлигига риоя қилиш. Ёнғинни олдини олиш чоралари. Ғўзапояларни йиғиштириб олиш - даладаги ғўза пояни йиғиштириш ишлари тўғри уюштирилса, темир машиналаридан унумли фойдаланилса, ғўза ҳосилини териб олингандан кейин, ғўзапояларини майдалаб далага сочиш ишларини ташкил қилиш. Пахта етиштиришда фан ютуқлари ва инновацион технологиялар - Илғор хўжаликларнинг юқори ҳосил етиштириш борасидаги тажрибаларини кенг қўллаш, пахта ҳосилдорлигини ошириш, таннархни арзонлаштириш, деҳқончиликда фан ютуқларини қўллаш. Хорижий мамлакатларнинг илғор тажрибаларини кенг қўллаш, пахта ҳосилдорлигини ошириш, таннархни арзонлаштириш, деҳқончиликда фан ютуқларини қўллашни жорий этиш. Пахта даласида ҳақиқий кўчат қалинлигини аниқлаш. Ғўзани культивация қилиш муддатини ва чуқурлигини белгилаш. Пахта толасининг тузилиши ва ривожланиши. Тўқмачилик саъноати талаби бўйича пахта толасининг сифат кўрсаткичлари. Пахтачиликда гербицидларни ишлатиш услублари ва меъёрлари. Пахта ҳосилини аниқлаш усуллари. Ғўзада апробация ўтказиш. Дефолиантлар муддати ва меъёрини белгилаш. Ҳосилни йиғиш усуллари.

Дон-дуккакли экинлар биологияси фани бўйича:

Донли экинларнинг умумий тавсифи. Аҳамияти, донли сифати, экинларни тарқалиши, экин майдони, ҳосилдорлиги, фан ютуқлари, дончиликни республикадаги ҳолати. Фаннинг предмети - донли ва дон-дуккакли экинларининг аҳамияти, келиб чиқиши, тарқалиши, ташқи муҳитга талаби, ривожланиши. Экинларнинг келиб чиқиш марказлари, экинларнинг биологик хусусиятларини шаклланиши ва уларни бошқариш имконияти. Донли экинларнинг ривожланиш давлари-униб чиқиши, майсаланиш, тулланиш, най ораш, бошоқланиш, гуллаш ва пишиш давлари; давларни олиш шароити. Онтогенез тушунчаси, босқичлари. Кузги дон экинлари, уларнинг биологик хусусияти, яровизация ва ёруғлик даврлари; қишда нобуд бўлишнинг биологик асослари. Бошоқли дон экинлар умумий тавсифи ва биологияси -

аҳамияти, донининг сифати, келиб чиқиши, тарқалиши, ҳосилдорлиги, тарихи, систематикаси, биологик хусусиятлари. Тариксимон дон экинлар умумий тавсифи ва биологияси - аҳамияти, шифобашлиги, донининг сифати, келиб чиқиши, тарқалиши, ҳосилдорлиги, систематикаси, асосий турларини тавсифи, ривожланиш даврлари, органогенез босқичлари, ўтиш шароити, касаллик ва зараркунандалари. Дон-дуккакли экинларининг умумий тавсифи. Гуруҳ таркиби, аҳамияти, доннинг кимёвий таркиби, оқсил манбаи сифатидаги аҳамияти, тупроқнинг унумдорлигини ошириши, биологик моҳияти, экологик тоза маҳсулот етиштириш имконияти, тарқалиши, ҳосилдорлиги, асосий вакиллари. Нўхатнинг умумий тавсифи ва биологияси - аҳамияти, донининг сифати, келиб чиқиши, тарқалиши, ҳосилдорлиги, систематикаси, асосий турларини тавсифи, ривожланиш даврлари, ўтиш шароити, иссиқликка, шўрга, қурғоқчиликка чидамлилиги, касаллик ва зараркунандалари. Соя экинининг умумий тавсифи ва биологияси - аҳамияти, мой ва оқсил миқдори, доннинг сифати, келиб чиқиши, тарқалиши, ҳосилдорлиги, систематикаси, асосий турларини тавсифи, ривожланиш даврлари, органогенез босқичлари, ўтиш шароити, касаллик ва зараркунандалари. Кўк нўхат, ясиқ ва бурчок экинларининг умумий тавсифи ва биологияси - аҳамияти, донининг сифати, келиб чиқиши, тарқалиши, ҳосилдорлиги, систематикаси, асосий турларини тавсифи, ривожланиш даврлари, органогенез босқичлари, ўтиш шароити, касаллик ва зараркунандалари. Ловия (мош) экинининг биологияси - аҳамияти, донининг сифати, келиб чиқиши, тарқалиши, ҳосилдорлиги, систематикаси, асосий турларини тавсифи, ривожланиш даврлари, органогенез босқичлари, ўтиш шароити, иссиқликка чидамлилиги, касаллик ва зараркунандалари. - Уруғшунослик асослари - Уруғ ривожланиши, тузилиши, ҳаётчанлиги, уруғликнинг сифатига таъсири, муҳитнинг таъсири, экологик омилларни, технологик тадбирларни ва сақлаш шароитини таъсири, кимёвий таркиби.

Донли экинларнинг умумий морфологияси - Донли экинлар гуруҳларининг бир-биридан фарқ қилувчи хусусиятлари, умумий морфологик белгиларига кўра популация ва ўқ илдизлар, баланд ва ўрта поя баландлиги, баргининг, гулининг, бошоғини тузилиши бўйича ўсимликларда фарқланиши. Буғдой турлари - Буғдой тур хиллари, асосий кенг тарқалган тур хиллари, қаттиқ ва юмшоқ буғдой тур хилларининг бир-биридан фарқ қилувчи хусусиятлари. Дон-дуккакли экинларда - фенологик кузатувлар. Арпа систематикаси ва морфологияси - Арпа систематикаси, асосий кенг тарқалган тур хиллари, бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари. Жавдар, тритикале - систематикаси, морфологияси - жавдар ва тритекали систематикаси, асосий кенг тарқалган тур хиллари, бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари. Уруғнинг бўртишида сув сарфини аниқлаш - буғдой, арпа, сули, жавдар, тритикале. Маккажўхори, жўхори систематикаси ва морфологияси - Маккажўхори ва жўхори систематикаси, морфологияси, кенжа тур хиллари, тур хилларининг бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари. Шоли - систематикаси, морфологияси - Шоли систематикаси, асосий кенг тарқалган тур хиллари, бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари. Навлар тавсифи. Тарик ва маржумак - систематикаси, морфологияси - Тарик ва

маржумак систематикаси, асосий кенг тарқалган тур хиллари, бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари. Навлар тавсифи. Дуккакли-дон экинларнинг умумий морфологияси -Дон-дуккали экинларнинг бир-биридан фарқ қилувчи белгилари – поя ва барг тузилишидаги фарқлар, дуккакларнинг тузилиши, уруғларнинг фарқи, ривожланиш фазалари. Кўк нўхат систематикаси, тур хиллари, бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари. Нўхат ва кўк нўхат систематикаси, морфологик белгилари. Соя систематикаси, тур хиллари, бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари. Уруғнинг бўртишида сув сарфини аниқлаш – нўхат, соя, ловия, ясмиқ, кўк нўхат. Ясмиқ ва бурчоқ систематикаси, морфологик белгилари - Ясмиқ ва бурчоқ систематикаси, тур хиллари, бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари. Ловия систематикаси, морфологик белгилари. Вика систематикаси ва маорфологик белгилари.

Дон-дуккакли экинлар етиштириш технологияси фани бўйича:

Фаннинг мақсади ва вазифалари, кишлок хўжалик экинларнинг аҳамияти. Дала экинларини гуруҳларга бўлиниши. Кузги буғдойни суғориладиган ерларда етиштириш технологияси-Буғдойнинг тарқалиши, ҳосилдорлиги. Кузги буғдой ўтмишдоши, ерга асосий ишлов бериш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш, суғориш, бегона ўт ва заракунандаларга қарши курашиш. Ҳосил қиғиштириш усули ва муддати. Кузги буғдойни лалми ерларда етиштириш технологияси– ўтмишдош, ерга асосий ишлов бериш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва заракунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати. Суғориладиган ва лалми ерларда баҳорги буғдой етиштириш технологияси– ўтмишдош, ерни асосий ишлаш,ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва заракунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати. Буғдойни суғориладиган ерларда уруғлик учун етиштириш технологияси– ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва заракунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати. Суғориладиган ва лалми ерларда арпа етиштириш технологияси– ўтмишдош, ерни асосий ишлаш,ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва заракунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати. Суғориладиган ва лалми ерларда жавдар ва тритикале етиштириш технологияси– ўтмишдош, ерни асосий ишлаш,ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва заракунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати. Суғориладиган ва лалми ерларда сули етиштириш технологияси– ўтмишдош, ерни асосий ишлаш,ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва заракунандаларга қарши курашиш.

Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати. Дон учун маккажўхори етиштириш технологияси - ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва заракундаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати.

Маккажўхорини такрорий экин сифатида етиштириш технологияси: навлари ва дурагайлари, ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва заракундаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати. Жўхори етиштириш технологияси - ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва заракундаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати.

Шоли етиштириш технологияси -навлари, ўтмишдош, шолিপояларни тузилиши, суғориш тизими, озиклантириш, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва заракундаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати. Шолини кўчат усулида етиштириш технологияси -навлари, кўчат етиштириш ва далага ўтқазил: ўтмишдош, шолипояларни тузилиши, суғориш тизими, озиклантириш, экиш муддати, экиш услуги, меъёри. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва заракундаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати.

Тариқ етиштириш технологияси – навлари ва дурагайлари, ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва заракундаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати. Маржумак етиштириш технологияси– навлари ва дурагайлари, ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва заракундаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати.

Нўхат етиштириш технологияси– навлари, ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, инокуляция, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва заракундаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати.

Соя етиштириш технологияси– навлари, ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, инокуляция, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва заракундаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати.

Сояни такрорий етиштириш технологияси - навлари, ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, инокуляция, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва заракундаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати.

Кўк нўхат етиштириш технологияси– навлари, ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, инокуляция, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва

заракунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати. Бурчоқ, ясмиқ экинларини етиштириш технологияси– навлари, ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, инокуляция, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва заракунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати. Ловия экинини етиштириш технологияси– навлари, ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, инокуляция, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва заракунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати. Ноанъанавий дуккакли-дон экинларни умумий тавсифи. Экинлар таркиби, аҳамияти, тарқалиши, ҳосилдорлиги, биологияси, етиштириш технологияси– ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, инокуляция, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва заракунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати. Дуккакли ва кўнғирбошли экинларни кўшиб экиш технологияси - экинларни кўшиб экиш тарихи, аҳамияти, етиштириш технологияси – экиш муддати, меъёри, усули, навлари, экинни парваришлаш ва ҳосилни йиғиш. Маккажўхори ва сояни кўшиб экиш технологияси - экиш муддати, меъёри, усули, навлари, экинни парваришлаш ва ҳосилни йиғиш. Жўхорини ва соя (мош, ловия) ни кўшиб экиш технологияси – етиштириш технологияси - экиш муддати, меъёри, усули, навлари, экинни парваришлаш ва ҳосилни йиғиш. Донли экинларни оралиқ экин сифатида етиштириш технологияси - ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, инокуляция, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парваришлаш-суғориш, бегона ўтлардан тозалаш ва заракунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш усули ва муддати.

Мойли экинлар биологияси фани бўйича:

Мойли экинлар биологияси фанининг мақсад ва вазифаси. Мойли экинлар илмий фан сифатида. Мойли экинлар - халқ хўжалигидаги аҳамияти умумий тавсифи, таркиби, сифат кўрсаткичлари, гуруҳлари. Мойли экинларнинг республикадаги аҳволи, истикболлари. Кунгабоқар - аҳамияти, тарқалиши, тарихи, экин майдони, ҳосилдорлиги, биологияси ва навлари. Соя - аҳамияти, тарқалиши, тарихи, экин майдони, ҳосилдорлиги, биологияси ва навлари. Ерёнғоқ - аҳамияти, тарқалиши, тарихи, экин майдони, ҳосилдорлиги, биологияси ва навлари. Кунжут - аҳамияти, тарқалиши, тарихи, экин майдони, ҳосилдорлиги, биологияси ва навлари. Махсар аҳамияти, - келиб чиқиши, тарихи, тарқалиши, ҳосилдорлиги, биологик хусусиятлари, навлари. Канакунжут аҳамияти, тарихи, экин майдони, ҳосилдорлиги, биологик хусусияти, навлари. Рапс - аҳамияти, келиб чиқиши, экин майдони, ҳосилдорлиги, биологик хусусиятлари ва навлари. Мойли зиғир - аҳамияти, келиб чиқиши, экин майдони, ҳосилдорлиги, биологик хусусиятлари ва навлари. Хантал - аҳамияти, тарқалиши, тарихи, ҳосилдорлиги, биологияси ва навлари. Эфирмойли ўсимликларнинг аҳамияти ва таркиби. Зира аҳамияти, келиб чиқиши, тарқалиши, экин майдони, ҳосилдорлиги, биологияси ва

навлари. Техник тасниф бўйича гуруҳлари, мой сифати, мойларни баҳолаш кўрсаткичлари, мой миқдорини аниқлаш. Кунгабоқар навларининг тавсифи ва саватининг таҳлили-кенг тарқалган тур хиллари ва навларининг барг, гул тўпламларни тузилиши, мева тузилиши. Навларнинг бир-биридан фарқ қилувчи хусусиятлари. Соянинг ривожланиш даврлари, органогенез босқичлари ва фенологик кузатувлар- (Соя- униб чиқиши, майсаланиш, шохланиш, дуккаклаш, гуллаш ва пишиш даврларини кузатиш, амал даврини аниқлаш. Сояда фенологик кузатувлар олиб бориш усули). Ерёнғоқ ва канақунжут навларининг тавсифи, мевасининг таҳлили (Ерёнғоқ ва канақунжут навларининг бир-биридан фарқлари, уруғ тузилишидаги фарқлар, 1000 та уруғ вазни, баргларининг ранги, вагетация даври давомийлиги ва уруғ таркибидаги мой миқдори бўйича фарқлар). Махсар ва кунжут навларининг тавсифи, саватча ва кўсакча таҳлили (Навларнинг бир-биридан фарқлари, саватча таҳлили етилган ва етилмаган уруғлар миқдори ҳамда кўсакчалар таҳлили). Мойли зиғир ва рапс навларининг тавсифи, фенологик кузатувлар олиб бориш тартиби. Хантал ва рижик систематикаси, морфологияси (Хантал ва рижик – систематикаси, асосий кенг тарқалган тур хиллари, бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари, ўсимлик тузилиши- илдиз, поя, барг, гул тузилиши шакли мева тузилиши). Перилла ва ляллеманция систематикаси, морфологияси (Перилла ва ляллеманция - асосий кенг тарқалган тур хиллари, тур хилларининг бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари). Чуфа ва индов систематикаси, морфологияси (Чуфа ва индов – систематикаси, асосий кенг тарқалган тур хиллари, бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари, ўсимлик тузилиши- илдиз, поя, барглар тузилиши шакли мева тузилиши. Эфирмойли экинларнинг умумий морфологик белгилари. Зира систематикаси ва морфологияси (Эфирмойли экинларнинг систематикаси, асосий кенг тарқалган тур хиллари, бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгиларини ўрганиш ўсимлик тузилиши- илдиз, поя, барг, тузилиши шакли мева тузилиши. Арпабодиён ва кашнич систематикаси, морфологияси (Арпабодиён ва кашнич асосий кенг тарқалган тур хиллари, тур хилларининг бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари). Зирк ва седана систематикаси, морфологияси (Зирк ва седана систематикаси, асосий кенг тарқалган тур хиллари, бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари ва ўсимлик тузилиши- илдиз, поя, барг, тузилиши шакли мева тузилиши). Петрушка ва сельдерей систематикаси, морфологияси (Петрушка ва сельдерейнинг кенг тарқалган тур хиллари, хорижий ва маҳаллий навлари. Уруғ тузилиши, 1000 та уруғ вазни илдиз, поя, барг ва гул тузилиши). Ялпиз ва райҳон систематикаси, морфологияси (Ялпиз ва райҳон систематикаси, асосий кенг тарқалган тур хиллари, бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари ва ўсимлик тузилиши- илдиз, поя, барг, шохлар тузилиши шакли, тузилиши). Укроп ва маврак (мармарак) систематикаси, морфологияси, укроп ва маврак экинлари - униб чиқиши, ўсимликнинг ўсиши, барг тўплаш, поялаш, гуллаш ва пишиш даврларини кузатиш, амал даври). Лаванда ва занжабил систематикаси, морфологияси (Лаванда ва занжабил систематикаси, асосий кенг тарқалган тур хиллари, бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгиларини ва ўсимлик

тузилиши- илдиз, поя, барг, тузилиши шакли мева тузилиши). Мойли экинларда барг юзасини аниқлаш тартиби. Мойли экинларда фотосинтез маҳсулдорликни аниқлаш тартиби.

Мойли экинлар етиштириш технологияси фани бўйича:

Кунгабоқар етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, уруғни тозалаш ва сақлаш. Соя етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, уруғни тозалаш ва сақлаш. Ерёнғоқ етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, уруғни тозалаш ва сақлаш. Кунжут етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, уруғни тозалаш ва сақлаш. Махсар етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, уруғни тозалаш ва сақлаш. Канақунжут етиштириш технологияси: ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, уруғни тозалаш ва сақлаш. Рапс етиштириш технологияси: ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, уруғни тозалаш ва сақлаш. Мойли зиғир етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, уруғни тозалаш ва сақлаш. Хантал ва рижик етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, уруғни тозалаш ва сақлаш. Перилла ва ляллеманция етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни

Йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар. Индов етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар. Чуфа етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар. Зира, экма кашнич, арпабодиён етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар. Петрушка ва сельдерей етиштириш технологияси- ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар. Ялпиз ва райхон етиштириш технологияси - ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, уруғни тозалаш ва сақлаш. Зирк етиштириш технологияси - ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар. Седана етиштириш технологияси - ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар. Маврак етиштириш технологияси - Ер танлаш, ўтмишдош, тупроққа ишлов бериш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, уруғ экиш меъёри, услуги ва чуқурлиги. Озиқлантириш, экинларни парваришлаш, суғориш, бегона ўтлар ва касаллик, зараркунандалар билан курашиш. Ҳосилни йиғиштириш. Лаванда етиштириш технологияси - Ер танлаш, ўтмишдош, тупроққа ишлов бериш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, уруғ экиш меъёри, услуги ва чуқурлиги. Озиқлантириш, экинларни парваришлаш, суғориш, бегона ўтлар ва касаллик, зараркунандалар билан курашиш. Ҳосилни йиғиштириш. Занжабил етиштириш технологияси - Ер танлаш, ўтмишдош, тупроққа ишлов бериш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, уруғ экиш меъёри, услуги ва чуқурлиги. Озиқлантириш, экинларни парваришлаш, суғориш, бегона ўтлар ва касаллик, зараркунандалар билан курашиш. Ҳосилни йиғиштириш.

Ем-хашак экинлари биологияси фани бўйича:

Ем-хашак экинлари биологияси фанининг аҳамияти, мақсади ва вазифалари. Ем-хашак экинларининг тарқалиши, экин майдони, ҳосилдорлиги. Ем-хашак экинларининг гуруҳларга бўлиниши, биологик хусусиятлари,

улардан олинадиган маҳсулот турлари. Озуқа сифатига таъсир этувчи омиллар. Озуқабоп ўсимликларни аҳамияти, келиб чиқиши, тарихи, умумий биологик хусусиятлари, тупроққа, ўғитга, сувга ва ҳароратга бўлган талаби. Кузги ва баҳорги озуқабоп экинлар, тритикале, хашаки буғдой, жавдар, арпа, сули экинларини ҳосилини шаклланишига таъсир этувчи омиллари. Асосий экологик омилларнинг хусусиятлари. Озуқабоп ўсимликларини тупроқ шароити хусусиятларига қараб тақсимланиши. Ҳаво ҳарорати экологик омил сифатида. Ўсимликларнинг ёруғликка мослашишига қараб бўлиниши. Сув муҳим экологик омил сифатида. Ўсимликларнинг муҳит шароити намлик даражасига қараб бўлиниши ва уларнинг ўзига хос хусусиятлари. Хашаки дон-дуккакли экинларнинг аҳамияти, келиб чиқиш марказлари, тарихи, биологик хусусиятлари: тупроққа, озиқага, намликка, ҳароратга ва ёруғликка талаби. Кўк нўхат, нўхат, мош, ловия, соя, ясмик, бурчоқ, люпин экинларининг ривожланиш даврлари ва ўтиш шароитлари. Дуккакли ем-хашак ўтларнинг аҳамияти, умумий тавсифи, келиб чиқиш марказлари, биологик хусусиятлари: тупроққа, озиқага, намликка, ҳароратга ва ёруғликка талаби. Кўп йиллик ва бир йиллик дуккакли ўтлар (беда, қизил себарга, қашқарбеда, баргак, шабдар ва берсим) нинг ривожланиш даврлари ва ўтиш шароитлари. Кўнғирбошли ем-хашак ўтларнинг умумий тавсифи, ем-хашак тайёрлашда тутган ўрни, келиб чиқиш марказлари, биологик хусусиятлари: тупроққа, озиқага, намликка, ҳароратга ва ёруғликка талаби. Кўп йиллик ва бир йиллик кўнғирбошли ўтлар (мастак, оқсўхта, эркак ўт, судан ўти ва қўноқ) нинг ривожланиш даврлари ва ўтиш шароитлари. Хашаки илдизмевали экинларнинг умумий тавсифи, ем-хашак тайёрлашда тутган ўрни, келиб чиқиш марказлари, биологик хусусиятлари: тупроққа, озиқага, намликка, ҳароратга ва ёруғликка талаби. Хашаки лавлаги, хашаки сабзи, брюква, турнепс, мойли турп, ва тифонларнинг ривожланиш даврлари ва ўтиш шароитлари. Тугунакмевали экинларнинг ем-хашак аҳамияти, келиб чиқиш марказлари, умумий тавсифи, биологик хусусиятлари: тупроққа, озиқага, намликка, ҳароратга ва ёруғликка талаби. Картошка, топинамбур, бататнинг ривожланиш даврлари ва ўтиш шароитлари. Силосбоп экинларнинг ем-хашак аҳамияти, келиб чиқиш марказлари, умумий тавсифи. Макажўхори, жўхори, топинамбур, кунгабоқар, хашаки карам, рапс ва перко ўсимликларининг биологик хусусиятлари: тупроққа, озиқага, намликка, ҳароратга ва ёруғликка талаби. Ривожланиш даврлари ва ўтиш шароитлари. Ўсимликларнинг иссиқликка ва ёруғликка талаби. Фотосинтез тушунчаси, ҳосилнинг фотосинтетик фаолияти билан боғлиқлиги, барг сони, барг юзаси, фотосинтез маҳсулдорлиги, экинларнинг фотосинтетик имконияти. Ем-хашак экинларини биологик хусусияти, сувга ва озиқага бўлган талаби, тупроқнинг унумдорлиги, ўғит ва тупроқ таркибидаги озиқа моддаларни ўзлаштириш коэффициентлари. Экинзорлар томонидан ФФРни ўзлаштириш коэффициенти, озиқланиш майдони, фойдали ҳарорат йиғиндиси, Ўзбекистонда ФФРни ўзлаштириш коэффициенти. Ўсимлик озуқалари, чорва маҳсулотидан тайёрланган озуқалар, ишлаб чиқариш саноати озуқалари, минерал озуқалар ва витаминлар, уларнинг тўйимлилиги, озуқа бирлиги. Маккажўхори, жўхори, арпа, сули, жавдар, хашаки буғдой-озуқа сифатида тўйимлилиги,

морфологияси. Озуқа турлари, сифат кўрсаткичлари. Биологик ва морфологик хусусиятлари бўйича бир-биридан фарқланиши. Ем-хашак дуккакли-дон экинлар-кўк нўхат, вика, соя, бурчоқ-ем, кўкати ва пичанининг тўйимлилиги. Биологик ва морфологик хусусиятлари бўйича бир-биридан фарқланиши. Кўп йиллик ва бир йиллик ем-хашак ўтлар – шабдар ва берсим морфологияси, кўкати ва пичаннинг тўйимлилиги. Биологик ва морфологик хусусиятлари бўйича бир-биридан фарқланиши. Кўп йиллик кўнғирбошли ўтлар – кўп йиллик мастак, кўп ўримли мастак, оқсўхта, эркак ўт, морфологияси, кўкати ва пичаннинг тўйимлилиги. Биологик ва морфологик хусусиятлари бўйича бир-биридан фарқланиши. Хашаки лавлаги, хашаки сабзи, хашаки шолгом, турнепс- морфологияси, навлари, кўкати ва пичаннинг тўйимлилиги. Биологик ва морфологик хусусиятлари бўйича бир-биридан фарқланиши. Картошка, топинамбур, батат морфологияси ва тўйимлилиги. Биологик ва морфологик хусусиятлари бўйича бир-биридан фарқланиши. Силосбоп экинлар- топинамбур, рапс, кунгабоқар, судан ўти, амарант морфологияси ва тўйимлилиги. Биологик ва морфологик хусусиятлари бўйича бир-биридан фарқланиши. Полиз экинлари гуруҳлари. Қовун ва тарвуз турлари, бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари, тўйимлилиги, умумий морфологияси ва навлари. Маккажўхори, жўхори, беда, судан ўти, тритикале, арпа, сули, жавдар экинлари уруғларини униб чиқиши учун сарфланадиган сув сарфини аниқлаш. Ем-хашак экинлари- маккажўхори, жўхори, судан ўти, беда, тритикале, жавдар, сули экинлари уруғларининг унувчанлигини аниқлаш. Маккажўхори, жўхори, судан ўти экинларида барг юзасини аниқлаш. Рапс, хашаки кўк нўхат, тритикале ва жавдарда барг юзасини аниқлаш. Маккажўхори, жўхори, судан ўти экинларида фотосинтез маҳсулдорлигини аниқлаш. Рапс, хашаки кўк нўхат, тритикале ва жавдар экинларида фотосинтез маҳсулдорлигини аниқлаш. Маккажўхори, жўхори, судан ўти экинларида фаол ҳарорат йиғиндисини ҳисоблаш. Рапс, хашаки кўк нўхат, тритикале ва жавдар экинларида фаол ҳарорат йиғиндисини ҳисоблаш. Маккажўхори, жўхори, судан ўти, беда, арпа, сули, жавдар ва тритикале экинларида фенологик кузатувлар олиб бориш.

Ем-хашак етиштириш фани бўйича:

Ем-хашак етиштириш фанининг моҳияти, мақсади ва вазифалари. Озуқага бўлган талаб ва озуқа сифатига баҳо бериш. Арпа етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуби, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуби: муддати, комбайнлар, уруғни тозалаш ва сақлаш. Кўк нўхат етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуби, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуби: муддати, комбайнлар, уруғни тозалаш ва сақлаш. Беда

етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Иккинчи, учинчи йилги беда парвариши. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, уруғни тозалаш ва сақлаш. Кузги ва баҳорги вика етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, уруғни тозалаш ва сақлаш. Кўп йиллик мастак етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, уруғни тозалаш ва сақлаш. Судан ўти етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, уруғни тозалаш ва сақлаш. Хашаки лавлаги етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, уруғни тозалаш ва сақлаш. Топинамбур етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, уруғни тозалаш ва сақлаш. Хашаки тарвуз етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, уруғни тозалаш ва сақлаш. Силосбоп донли ўсимликлар хашаки карам, рапс ва перко ўсимликлари етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар. Ем-хашак экинларни кўшиб, такрорий ва оралиқ экин сифатида экиш. Ўзбекистон ерларидан оқилона фойдаланиш учун такрорий ва оралиқ экинларни экиш. Такрорий экиладиган экин турлари, экиш муддати, усули, меъёри, ҳосилни йиғиш вақти. Оралиқ экин сифатида экиладиган экинларнинг етиштириш технологияси (сули, арпа, кўк нўхат, вика, перко, тритикале, жавдар). Яшил конвейер: чорва молларни эрта баҳордан то кеч кузгача бир меъёрда кўк озуқалар билан таъминлаш, яшил конвейер тизими, яшил конвейер турлари: табиий яшил конвейер, сунъий яшил конвейер ва аралаш яшил конвейер, яшил конвейер тизимига киритилган экинларни экиш, ерни экишга тайёрлаш, ўғитлаш ва уларни парвариш қилиш ва йиғиб олиш, лалмикор ерларда яшил конвейер. Табиий озуқа майдонлари таснифи ва уларнинг минтақалар бўйича

тақсимланиши. Минтақаларнинг иқлим ва тупроқ шароити, минтақалар ўсимликлари ва ҳосилдорлиги. Чорвачиликда яйловларнинг ўрни. Юза яхшилашда маданийлаштириш-техника ишлари, дўнглик ва чуқурликларни текислаш, турли ахлат, шох-шабба ва тошлардан тозалаш, сув режимини яхшилаш, ўғитларни қўллаш. Ўтзорни парвариш қилиш, бегона ўтларга қарши кураш, тупроқ ва ҳаво режимини яхшилаш ва ўтларни яшартириш, оласига экиш. Ўт аралашмалари аҳамияти, ўтларни танлаш ва ўт аралашмалари таркиби. Ўтларни экиш, меъёри, муддати, усули. Чўл минтақасида озуқабоп экинларни экиш хусусиятлари. Суғориладиган маданий яйловлар барпо этишнинг хусусиятлари. Суғориш ва ўғитлаш. Экилган пичанзор ва яйловларни парваришлаш. Яйловлардан оқилона фойдаланиш. Ўтлатиш муддатлари ва сони, яйловлар ҳажми, ҳайвонларни ўтлатиш тизими ва техникаси. Бўлақлардан фойдаланиш муддатлари, ўтлатиш тартиби ва тизими. Яйловлардан фойдаланиш тизимлари, яйлов жиҳозлари ва ҳайвон боқишга тайёрлаш. Пичан аҳамияти. Ўтларни ўриш муддатлари, баландлиги, ўриш техникаси, ўришда қўлланиладиган машиналар, ўтларни тўплаш, қуритиш, ғарамларга босиш, пичанни сақлаш. Прессланмаган, прессланган, янчилган ва брикетланган пичан тайёрлаш. Силос таркиби ва ўсимликлар турлари, ўсимликларни силослашдаги микробиологик жараёнлар, унинг етилиши, силос иншоотлари, ер устида чуқурлар ва ярим чуқурларда силос тайёрлаш, силосни бостириш ва чиқариш. Саноат чиқиндиларини силослаш. Аралаш силос тайёрлаш. Сенаж таркиби ва ўтлар турлари. Экин турлари, ўриш муддати, ўтларни сўлитиш, сенаж иншоотлари, сўлитилган ўтни сенажхонага ташиш ва босиш.

Ўсимликшунослик ва пахтачилик фани бўйича:

Ўсимликшунослик фанининг мақсад ва вазифалари. Ўсимликшунослик илмий фан сифатида. Ўсимликшуносликнинг Республикадаги аҳволи, истиқболлари. Ўсимликларнинг келиб чиқиш марказлари. Дала экинларининг гуруҳларга бўлиниши. Ҳосилнинг шаклланишига таъсир кўрсатувчи омиллар. Донли экинларнинг аҳамияти, тарқалиши, экин майдони, ҳосилдорлиги. Дон экинларининг гуруҳларга бўлиниши. Донли экинларнинг ривожланиш давлари. Бу даврларни ўтишига таъсир қиладиган омиллар. Экинларнинг ўсув даври. Ташқи муҳитнинг таъсири, бошқарув усуллари. Кузги дон экинларнинг аҳамияти, биологик хусусияти. Кузги дон экинларининг қишга чидамлилиги, чиниқиш фазалари, кузги экинларнинг қишда нобуд бўлиш сабаблари ва кураш чоралари. Баҳорги дон экинлари гуруҳи, аҳамияти, биологияси, систематикаси, тарқалиши, экин майдони, ҳосилдорлиги. Баҳорги дон экинларининг ривожланиш давлари. Бу даврларни ўтишига таъсир қиладиган омиллар. Экинларнинг ўсув даври. Ташқи муҳитнинг таъсири, бошқарув усуллари. Буғдой аҳамияти, тарқалиши, тарихи, экин майдони, ҳосилдорлиги, биологияси ва навлари. Буғдой етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуби, меъёри, чуқурлиги. Экинни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуби: муддати, комбайнлар, донни тозалаш ва сақлаш. Арпа -аҳамияти, тарқалиши, тарихи, экин майдони, ҳосилдорлиги, биологияси

ва навлари. Арпа етиштириш технологияси-ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, донни тозалаш ва сақлаш. Жавдар -аҳамияти, тарқалиши, тарихи, экин майдони, ҳосилдорлиги, биологияси ва навлари. Жавдар етиштириш технологияси-ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, донни тозалаш ва сақлаш. Сули-аҳамияти, тарқалиши, тарихи, экин майдони, ҳосилдорлиги, биологияси ва навлари. Сули етиштириш технологияси-ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, донни тозалаш ва сақлаш. Маккажўхори аҳамияти, келиб чиқиши, тарихи, тарқалиши, ҳосилдорлиги. Биологик хусусиятлари, навлари ва дурагайлари, ривожланиш даврлари. Дон ва силос тайёрлаш учун етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, донни тозалаш ва сақлаш. Жўхори аҳамияти, тарихи, экин майдони, ҳосилдорлиги. Биологик хусусияти, навлари. Дон ва силос тайёрлаш учун етиштириш технологияси: ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, донни тозалаш ва сақлаш. Шоли аҳамияти, келиб чиқиши, экин майдони, ҳосилдорлиги. Биологик хусусиятлари ва навлари. Шоли етиштириш технологияси – ўтмишдош, шопояларнинг тузилиши, суғориш тизими, озиклантириш, экинларни парваришлаш касаллик, зараркунандалар билан курашиш, кўчат қилиб етиштириш ва ҳосилини йиғиш. Тариқ аҳамияти, келиб чиқиши, экин майдони, ҳосилдорлиги. Биологик хусусиятлари ва навлари. Тариқ етиштириш технологияси – ўтмишдош, суғориш тизими, озиклантириш, экинларни парваришлаш касаллик, зараркунандалар билан курашиш, етиштириш ва ҳосилини йиғиш. Маржумак аҳамияти, келиб чиқиши, экин майдони, ҳосилдорлиги. Биологик хусусиятлари ва навлари. Маржумак етиштириш технологияси – ўтмишдош, суғориш тизими, озиклантириш, экинларни парваришлаш касаллик, зараркунандалар билан курашиш, етиштириш ва ҳосилини йиғиш.

Дон-дуккакли экинлар гуруҳига мансуб экинлар тавсифи. Дон-дуккакли экинларнинг халқ хўжалигидаги аҳамияти. Донининг кимёвий таркиби, оқсил манбаи сифатидаги аҳамияти, тупроқнинг унумдорлигини ошириши, биологигияси, ташқи муҳит шароитларига талаби, экин майдони ва тарқалиши, ҳосилдорлиги. Нўхат аҳамияти, биологияси, тарқалиши, ҳосилдорлиги, районлаштирилган навлар тавсифи. Нўхатни суғориладиган ва лалми ерларда

етиштириш технологияси. Экинни парваришlashда ресурстежамкор технологияларни қўллаш самамарадорлиги. Ҳосилни йиғиш. Кўк нўхат аҳамияти, биологияси, тарқалиши, ҳосилдорлиги, районлаштирилган навлар тавсифи. Кўк нўхатни суғориладиган ва лалми ерларда етиштириш технологияси. Экинни парваришlashда ресурстежамкор технологияларни қўллаш самамарадорлиги. Ҳосилни йиғиш. Соя аҳамияти, тарқалиши, тарихи, ҳосилдорлиги, биологияси ва навлари. Асосий ва такрорий экин сифатида етиштириш технологияси: ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, донни тозалаш ва сақлаш. Ловия аҳамияти, тарқалиши, тарихи, ҳосилдорлиги, биологияси ва навлари. Асосий ва такрорий экин сифатида етиштириш технологияси: ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуги: муддати, комбайнлар, донни тозалаш ва сақлаш.

Дуккакли ем-хашак ўтларнинг аҳамияти ва умумий тавсифи, тўйимлилиги, тупроқ унумдорлигини оширишдаги ўрни. Дуккакли ем хашак экинларни-аҳамияти, озуқаларининг тўйимлилиги, агротехник аҳамияти, келиб чиқиши, экин майдони, уруғ ва пичан ҳосили. Систематикаси, биологик хусусияти, навлари. Пичан ва уруғ олиш учун етиштириш технологияси. Ҳосилни йиғиштириш. Беда аҳамияти ва умумий тавсифи, тўйимлилиги, тупроқ унумдорлигини оширишдаги ўрни. Беда-агротехник аҳамияти, келиб чиқиши, экин майдони, уруғ ва пичан ҳосили. Систематикаси, биологик хусусияти, навлари. Пичан ва уруғ олиш учун етиштириш технологияси. Ҳосилни йиғиштириш. Кўнғирбошли ем-хашак ўтларнинг аҳамияти ва умумий тавсифи, тўйимлилиги. Судан ўти - аҳамияти, озуқаларининг тўйимлилиги, агротехник аҳамияти, келиб чиқиши, экин майдони, уруғ ва пичан ҳосили. Систематикаси, биологик хусусияти, навлари. Пичан ва уруғ олиш учун етиштириш технологияси. Ҳосилни йиғиштириш.

Тугунакмевали экинлар аҳамияти. Картошка - аҳамияти, келиб чиқиши, тарқалиши, экин майдони, ҳосилдорлиги. Картошканинг айниши. Етиштириш агротехникаси - ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш. Илдизмевали экинлар аҳамияти ва таркиби. Қанд лавлаги аҳамияти, келиб чиқиши, тарқалиши, экин майдони, ҳосилдорлиги. Биологияси ва навлари. Қанд лавлаги етиштириш технологияси-ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш.

Мойли экинлар-халқ хўжалигидаги аҳамияти, умумий тавсифи, таркиби, сифат кўрсаткичлари, гуруҳлари. Кунгабоқар - аҳамияти, тарқалиши, тарихи, ҳосилдорлиги, биологияси, навлари. Уруғ ва силос тайёрлаш учун етиштириш

технологияси-ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш. Мойли экинлар-халқ хўжалигидаги аҳамияти, умумий тавсифи, таркиби, сифат кўрсаткичлари, гуруҳлари. Кунгабоқар - аҳамияти, тарқалиши, тарихи, ҳосилдорлиги, биологияси, навлари. Уруғ ва силос тайёрлаш учун етиштириш технологияси-ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш. Мойли экинлар-халқ хўжалигидаги аҳамияти, умумий тавсифи, таркиби, сифат кўрсаткичлари, гуруҳлари. Кунгабоқар-аҳамияти, тарқалиши, тарихи, ҳосилдорлиги, биологияси, навлари. Уруғ ва силос тайёрлаш учун етиштириш технологияси-ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш.

Луб-толали экинлар-аҳамияти, таркиби, ҳосилдорлиги, гуруҳлари. Каноп аҳамияти, келиб чиқиши, тарқалиши, биологияси, навлари. Етиштириш технологияси- ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуги, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш. Тамаки-аҳамияти, баргнинг кимёвий таркиби, тарқалиши, тарихи, биологик хусусияти, ҳосилдорлиги, навлари. Тамаки кўчати етиштириш - экиш муддати, меъёри, кўчатни парваришлаш. Ерни кўчат ўтқозишга тайёрлаш, кўчат ўтқозиш, муддати, қалинлиги, ўғитлаш, суғориш, парваришлаш, гул тўплами ва бачки новдаларни юлиш. Тамаки баргларининг етилиши ва уларни йиғиш, қуритиш.

Ўзбекистоннинг пахтачилик бўйича дунёда тутган ўрни. Ғўзанинг келиб чиқиши ва ер юзасида тарқалиши тарихи. ғўзанинг ботаник классификацияси. Дунёдаги турли давлатларда пахта етиштириш ва экиш майдонлари ялпи ҳосил ва бир гектар ердан олинаётган ҳосилдорлиги. Республикамизда пахта етиштириш тарихи ва истиқболлари. Госсипиум авлоди ва уларнинг географик тарқалиши (авлод, кенжа авлод, турлари, ва кенжа турлари). Ғўзанинг асосий шароитларга бўлган талаби. Ғўзанинг ёруғликга бўлган талаби. Ғўзанинг ривожланиши даврида озик моддаларга бўлган талаби (макро ва микро) элементлари. Ғўзанинг асосий туманлаштирилган ўрта, ингичка толали ва истиқболли навлари. Нав алмаштириш. Нав алмаштиришда иштирок этадиган асосий ғўза навлари. Пахтачиликда алмашлаб экиш, ерга асосий ишлов бериш системаси. Ерни ҳайдаш олдидан маҳаллий ва минерал ўғитларни қўллаш. Бедапояни ҳайдаш техникаси. Ерга яхоб сув бериш ва эрта кўкламда суғориш. Ерни эрта кўкламда (пушта олинган далалардан ташқари) экиш олдидан ишлаш системаси. Эрта кўкламда тупроқ (далани) ҳолатига қараб ишлов бериш (бороналаш, чизеллаш ёки дискалаш, молалаш). Ерга минерал ўғитлар солиш. Чигитни экишга тайёрлаш ва экиш, эрта ва тўлиқ ундириб олиш. Давлат стандарти бўйича уруғлик чигит сифатига қўйилган талаблар, тукли чигитни туксизлантириш усуллари (химиявий, механик, аэрохимик) чигитни саралаш ва калибрлаш, чигитни дорилаш, касаллик ва зараркунандаларга қарши

дорилаш. Тукли чигитни экиш олдидан намлаш ва димлаш. Биостимулятордан фойдаланиш. Чигит экиш технологияси. Экиш муддатлари. Экиш усуллари. Чигитни пуштага экиш, экиш меъёри, чигит экиш чуқурлиги. Чигит экиш билан ўғит ва гербицид қўллаш, экиш техникаси ва қаторлар йўналишини танлашни экиш сифатига боғлиқлиги. Чигит суви бериш. ғўза ниҳолларини тўлиқ униб чиқишини текшириб бориш. Ғўзани ягоналаш муддатлари ва уларнинг аҳамияти. Ягоналашда қаторга бир йўла намланган тукли чигит ёки туксиз чигит экиш. Ягоналаш муддати ва кўчат қалинлигини ғўзани ўсиши ва ривожланишига ҳосилдорлигига, ҳамда сифатига таъсири. Ғўза қатор ораларини ишлаш муддатлари, Эгат олиш ва ўғит техникаси. Пахта далаларида бегона ўтларга қарши курашиш чоралари. Кўп йиллик ва бир йиллик бегона ўтлар, уларни зарар келтириши. Бегона ўтларга қарши кураш (агротехник, биологик, химик усуллари). Гербицидлар қўллаш. Гербицид сепиш меъёри, муддати ва усуллари. Суғориш схемалари тупроқнинг механик таркибига, ер ости сувининг жойланиши чуқурлигига қараб мавсумий ва ҳар галги суғориш меъёри. Суғориш муддатини физиологик белгиларига қараб аниқлаш. ғўзани ташқи кўринишига қараб навбатдаги суғориш муддатини белгилаш, суғориш усуллари (эгатлаб, кўш эгатлаб, тупроқ остидан, ёмғирлатиб, томчилатиб ва хоказо). Минерал ўғитлар (азотли, фосфорли, калийли, мураккаб ўғитлар). Микро ўғитлар, маҳаллий ўғитлар, кўкат ўғитлар, бактериал ўғитлардан фойдаланишда ингибиторларни қўллаш). Алмашлаб экишда бедапоядан бўшаган ерда ўғитдан фойдаланиш тартиби ўғитларни нисбати. Асосий ишловдан олдин экиш олдидан, экиш билан ва ғўзани ўсиши даврида озиклантириш муддатлари. ғўзани ўғитлаш усуллари ва техникаси. ғўзани ўғитлашни бошқа агротехника чоралари билан боғлаб олиб боришнинг аҳамияти. Ғўзани чеканка қилиш. Чеканка ўтказиш усуллари: қўлда, машинада, электр токи, химиявий усулда. ғўзани ривожланишига кўчат қалинигига қараб чеканка ўтказиш муддатлари. Чеканканинг иқтисодий жиҳатидан самарадорлиги. Терим олдидан ҳосилни аниқлаш ва далани пахта теримига тайёрлаш. Терим олдидан ҳосилни аниқлаш методикаси. Намуналар олиш йўли, сони, намунадаги кўрсаткичлар. Далани пахта теримига тайёрлаш. Пахта навларининг стандартлари ва эталонлари (1-нав, 2-нав, 3-нав ва 4-нав) қўлда ва машинада терилган пахтани ифлослиги ва намлиги). Дефолиация ва десикация ўтказиш. Далани машина теримига тайёрлаш. Ҳосилни машинада ва қўлда териш. (сони ва муддатлари). Машинада курак териш, тўкилган пахтани машина териш ва тозалаш. Пахта қоп қанорсиз ташиш ва юклаш воситалари. Уруғлик пахтани териш пахтани қуритиш ва тозалашни ташкил қилиш.

Дон экинларининг умумий морфологияси. Буғдой-турлари, морфологияси. Арпанинг марфологик хусусиятлари. Сули асосий турлари, морфологик хусусияти. Жавдар-асосий турлари, морфологик хусусияти. Маккажўхори кенжа турлари ва морфологияси. Жўхори кенжа турлари ва морфологияси. Шоли - морфологик хусусияти. Тарик- морфологик хусусияти. Маржумак - морфологик хусусияти. Донли экинлар экиш меъёрини ҳисоблаш ва ўсимликлар кўчат қалинлигини аниқлаш. Дон-дуккакли экинларнинг умумий морфологик хусусияти. Нўхот систематикаси, морфологик белгилари.

Кўк нўхот-систематикаси, морфологик белгилари. Ловия систематикаси, морфологик белгилари. Соя- систематикаси, морфологик белгилари. Ем-хашак экинлари умумий морфологияси. Беда-систематикаси ва морфологик белгилари. Кўнгирибошли ем - хашак ўтлар морфологияси. Картошка систематикаси ва морфологияси. Топинамбур систематикаси ва морфологияси. Батат систематикаси ва морфологияси. Қанд лавлаги систематикаси ва морфологияси. Мойли экинлар гуруҳлари. Кунгабоқар морфологияси. Махсар систематикаси ва морфологияси. Кунжут ва зиғир систематикаси ва морфологияси. Ерёнғоқ систематикаси ва морфологияси. Канакунжут систематикаси ва морфологияси. Толали экинлар гуруҳлари. Каноппинг морфологик белгилари. Толали зиғир ва наша морфологияси. Тамаки ва махорка систематикаси ва морфологик хусусияти. Пахтачилик. Ғўза илдиз системаси. Ғўза шохларининг тузилиши ва шохланиш типлари. Ғўза барги ва гулининг тузилиши. Ғўзада гуллаш схемаси. Ғўзада ҳосил органларининг тўкилиш қонунияти. Ғўза кўсагининг тузилиши. Чигит ва муртагининг тузилиши. Чигит толасининг тузилиши. Ғўза навлар таснифи. Қимматли белги хусусиятлари. Ғўзанинг асосий ривожланиш фазалари. Ғўзани дала шароитида фенологик кузатувлар олиб бориш. Ғўзада назарий кўчат қалинлигини аниқлаш. Пахта даласида ҳақиқий кўчат қалинлигини аниқлаш.

Мойли экинлар биологияси фани бўйича:

Мойли экинлар биологияси фанининг мақсад ва вазифаси. Мойли экинлар илмий фан сифатида. Мойли экинлар - халқ хўжалигидаги аҳамияти умумий тавсифи, таркиби, сифат кўрсаткичлари, гуруҳлари. Мойли экинларнинг республикадаги аҳволи, истикболлари. Кунгабоқар - аҳамияти, тарқалиши, тарихи, экин майдони, ҳосилдорлиги, биологияси ва навлари. Соя - аҳамияти, тарқалиши, тарихи, экин майдони, ҳосилдорлиги, биологияси ва навлари. Ерёнғоқ - аҳамияти, тарқалиши, тарихи, экин майдони, ҳосилдорлиги, биологияси ва навлари. Кунжут - аҳамияти, тарқалиши, тарихи, экин майдони, ҳосилдорлиги, биологияси ва навлари. Махсар аҳамияти, - келиб чиқиши, тарихи, тарқалиши, ҳосилдорлиги, биологик хусусиятлари, навлари. Канакунжут аҳамияти, тарихи, экин майдони, ҳосилдорлиги, биологик хусусияти, навлари. Рапс - аҳамияти, келиб чиқиши, экин майдони, ҳосилдорлиги, биологик хусусиятлари ва навлари. Мойли зиғир - аҳамияти, келиб чиқиши, экин майдони, ҳосилдорлиги, биологик хусусиятлари ва навлари. Хантал - аҳамияти, тарқалиши, тарихи, ҳосилдорлиги, биологияси ва навлари. Эфирмойли ўсимликларнинг аҳамияти ва таркиби. Зира аҳамияти, келиб чиқиши, тарқалиши, экин майдони, ҳосилдорлиги, биологияси ва навлари. Техник тасниф бўйича гуруҳлари, мой сифати, мойларни баҳолаш кўрсаткичлари, мой миқдорини аниқлаш. Кунгабоқар навларининг тавсифи ва саватининг таҳлили-кенг тарқалган тур хиллари ва навларининг барг, гул тўпламларни тузилиши, мева тузилиши. Навларнинг бир-биридан фарқ қилувчи хусусиятлари. Соянинг ривожланиш даврлари, органогенез босқичлари ва фенологик кузатувлар- (Соя- униб чиқиши, майсаланиш, шохланиш, дуккаклаш, гуллаш ва пишиш даврларини кузатиш, амал даврини аниқлаш. Сояда фенологик кузатувлар олиб бориш усули). Ерёнғоқ ва канакунжут

навларининг тавсифи, мевасининг таҳлили (Ерёнғоқ ва канақунжут навларининг бир биридан фарқлари, уруғ тузилишидаги фарқлар, 1000 та уруғ вазни, баргларининг ранги, вагетация даври давомийлиги ва уруғ таркибидаги мой миқдори бўйича фарқлар). Махсар ва кунжут навларининг тавсифи, саватча ва кўсакча таҳлили (Навларнинг бир-биридан фарқлари, саватча таҳлили етилган ва етилмаган уруғлар миқдори ҳамда кўсакчалар таҳлили). Мойли зиғир ва рапс навларининг тавсифи, фенологик кузатувлар олиб бориш тартиби. Хантал ва рижик систематикаси, морфологияси (Хантал ва рижик – систематикаси, асосий кенг тарқалган тур хиллари, бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари, ўсимлик тузилиши- илдиз, поя, барг, гул тузилиши шакли мева тузилиши). Перилла ва ляллеманция систематикаси, морфологияси (Перилла ва ляллеманция - асосий кенг тарқалган тур хиллари, тур хилларининг бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари). Чуфа ва индов систематикаси, морфологияси (Чуфа ва индов – систематикаси, асосий кенг тарқалган тур хиллари, бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари, ўсимлик тузилиши- илдиз, поя, барглари тузилиши шакли мева тузилиши. Эфирмойли экинларнинг умумий морфологик белгилари. Зира систематикаси ва морфологияси (Эфирмойли экинларнинг систематикаси, асосий кенг тарқалган тур хиллари, бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгиларини ўрганиш ўсимлик тузилиши- илдиз, поя, барг, тузилиши шакли мева тузилиши. Арпабодиён ва кашнич систематикаси, морфологияси (Арпабодиён ва кашнич асосий кенг тарқалган тур хиллари, тур хилларининг бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари). Зирк ва седана систематикаси, морфологияси (Зирк ва седана систематикаси, асосий кенг тарқалган тур хиллари, бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари ва ўсимлик тузилиши- илдиз, поя, барг, тузилиши шакли мева тузилиши). Петрушка ва сельдерей систематикаси, морфологияси (Петрушка ва сельдерейнинг кенг тарқалган тур хиллари, хорижий ва маҳаллий навлари. Уруғ тузилиши, 1000 та уруғ вазни илдиз, поя, барг ва гул тузилиши). Ялпиз ва райхон систематикаси, морфологияси (Ялпиз ва райхон систематикаси, асосий кенг тарқалган тур хиллари, бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгилари ва ўсимлик тузилиши- илдиз, поя, барг, шохлар тузилиши шакли, тузилиши). Укроп ва маврак (мармарак) систематикаси, морфологияси, укроп ва маврак экинлари - униб чиқиши, ўсимликнинг ўсиши, барг тўплаш, поялаш, гуллаш ва пишиш давларини кузатиш, амал даври). Лаванда ва занжабил систематикаси, морфологияси (Лаванда ва занжабил систематикаси, асосий кенг тарқалган тур хиллари, бир-биридан фарқ қилувчи морфологик белгиларини ва ўсимлик тузилиши- илдиз, поя, барг, тузилиши шакли мева тузилиши). Мойли экинларда барг юзасини аниқлаш тартиби. Мойли экинларда фотосинтез маҳсулдорликни аниқлаш тартиби.

Мойли экинлар етиштириш технологияси фани бўйича:

Кунгабоқар етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуби, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш.

арпабодиён етиштириш технологияси – ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуби, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуби: муддати, комбайнлар. Петрушка ва сельдерей етиштириш технологияси- ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуби, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуби: муддати, комбайнлар. Ялпиз ва райхон етиштириш технологияси - ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуби, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуби: муддати, комбайнлар, уруғни тозалаш ва сақлаш. Зирк етиштириш технологияси - ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуби, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуби: муддати, комбайнлар. Седана етиштириш технологияси - ўтмишдош, ерни асосий ишлаш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, экиш услуби, меъёри, чуқурлиги. Экинларни парвариш қилиш, суғориш, бегона ўт ва зараркунандаларга қарши курашиш. Ҳосилни йиғиштириш услуби: муддати, комбайнлар. Маврак етиштириш технологияси - Ер танлаш, ўтмишдош, тупроққа ишлов бериш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, уруғ экиш меъёри, услуби ва чуқурлиги. Озиқлантириш, экинларни парваришлаш, суғориш, бегона ўтлар ва касаллик, зараркунандалар билан курашиш. Ҳосилни йиғиштириш. Лаванда етиштириш технологияси - Ер танлаш, ўтмишдош, тупроққа ишлов бериш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, уруғ экиш меъёри, услуби ва чуқурлиги. Озиқлантириш, экинларни парваришлаш, суғориш, бегона ўтлар ва касаллик, зараркунандалар билан курашиш. Ҳосилни йиғиштириш. Занжабил етиштириш технологияси - Ер танлаш, ўтмишдош, тупроққа ишлов бериш, ўғитлаш тизими, экиш муддати, уруғ экиш меъёри, услуби ва чуқурлиги. Озиқлантириш, экинларни парваришлаш, суғориш, бегона ўтлар ва касаллик, зараркунандалар билан курашиш. Ҳосилни йиғиштириш.

Фойдаланиладиган адабиётлар рўйхати

1. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Тошкент, “Ўзбекистон” НМИУ, 2017. – 29 б.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикаси Ўрмон хўжалиги давлат қўмитасини ташкил этиш тўғрисида»ги 2017 йил 11 майдаги ПФ-5041-сонли Фармони.
3. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. “Ўзбекистон” НМИУ, 2017. – 47 б.
4. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга курашимиз. “Ўзбекистон” НМИУ, 2017. – 485 б.

5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси тўғрисида” ги ПФ-4947-сонли Фармони. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 й., 6-сон, 70-модда.
6. Азизов Б.М. Пахтачилик. Дарслик. Т.: “Фан зиёси”, 2021. – 300 б.
7. Атабаева Х.Н., Ачилов Ф.С. Соя етиштириш технологияси. Дарслик. Тошкент, “Фан зиёси”, 2021. – 236 б.
8. Атабаева Х.Н., Умарова Н.С. Соя биологияси. Дарслик. Тошкент, “Наврўз”, 2020. – 238 б.
9. Атабаева Х.Н., Юлдашева З.Н. Мойли экинлар биологиясининг илмий асослари ва етиштиришда инновацион технологиялар. Дарслик. Т.: “Наврўз” нашриёти, 2019. - 295 б.
10. Atabayeva X., Xudayqulov J. O‘simlikshunoslik. Darslik. - T.: “Fan va texnologiya”, 2018. - 407 b.
11. Атабаева Х., Умарова Н.– Растениеводство. Учебник. Т.: - «Тахририят-нашриёт» ТашГАУ, 2016. - 380 стр.
12. Atabayeva X.N. va boshqalar. Yem-xashak yetishtirish. O'quv qo'llanma. T.: ToshDAU “Tahririyat-nashriyot” bo'limi, 2013. - 166 b.
13. Атабаева Х.Н. - Донли экинларнинг биологияси ва етиштириш технологияси. Дарслик. ТошДАУ, 2009, 14,0 б.т.
14. Atabayeva X., Qodirxo‘jayev O. O‘simlikshunoslik. Darslik. - T.: “Yangi asr avlodi”, 2006. - 298 b.
15. Атабаева Х.Н., Массино И.В. - Биология зерновых культур. Учебник. Т.: “Мил.Энц.”, 2005, 202 с.
16. Атабаева Х., Умаров З. Ўсимликшунослик. Ўқув қўлланма. Т.: “Ўзбекистон Миллий энциклопедияси”, 2004. - 228 б.
17. Атабаева Х. ва бошқалар. Ўсимликшунослик. Дарслик -Т.: “Меҳнат”, 2000. - 400 б.
18. Mirzayev O.-Yem-xashak etishtirish. Darslik. T.: Yangi nashr, 2014. 384.б.
19. Мирзаев О.Ф., Худойбердиев Т.С.- Ем-хашак етиштириш. Андижон нашриёти. 2003. - 260 б.
20. Oripov R., Xalilov N. – O‘simlikshunoslik. O‘quv qo‘llanma. T.: O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti, 2007. - 384 b
21. Тешаев Ш.Ж. ва бошқалар. Пахтачилик маълумотномаси. “Фан ва технология” нашриёти, Тошкент 2016. 540 б.
22. Умарова Н.С. – Биология и технология возделывания масличных культур. Учебник. Т.: “Фан зиёси”, 2021.- 185с.
23. Якубжонов О., Турсунов С., Муқимов Ж.- Дончилик – Тошкент “Янги аср авлоди” (дарслик) 2009.
24. Ҳайдаров Қ., Маҳмудов М.– “Яйловшунослик”. Дарслик. Тошкент. 2010 й

25. Margaret J. McMahon, Anton M. Kofranek, Vincent E. Rubatzky “Plant science growth, development, and utilization of cultivated plants fifth edition” 2011. London New York. 273p
26. Johann Vollmann l Istvan Rajcan Editors “Oil Crops” 2009. London New York. 220p

**Магистратурага киришда ўтказиладиган синов фани бўйича кирувчилар
билимини баҳолаш
МЕЗОНИ**

Магистратурага қабул Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 22 июндаги “2021/2022 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-5157-сонли Қарори ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 20 июндаги “Олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш, талабалар ўқиши кўчиши, қайта тиклаш ва ўқишдан четлаштириш тартиби тўғрисидаги низомларини тасдиқлаш ҳақида”ги 393-сонли Қарор билан тасдиқланган 2-илова “Олий таълим муассасаларининг магистратурасига ўқишга қабул қилиш тартиби тўғрисида Низом” асосида амалга оширилади.

1. Магистратурага кирувчилар кириш синовларини (қишлоқ хўжалиги ОТМларида) ўқитиладиган тилар, яъни ўзбек ва рус тилларида топширадилар.

2. Магистратурага киришда танланган мутахассислик бўйича махсус фандан синов.

Магистратурага киришда танланган мутахассислик бўйича билим даражасини белгиловчи махсус фандан синов ўтказилади (барча мутахассислик фанларда кириш имтиҳонлари ёзма усулда) 1 та саволга 20 баллдан тўғри келади жами 5 та саволдан максимал 100 баллни тўплаш мумкин.

№	Умумий балл	Баҳо	Магистратурага кирувчининг билим даражаси	Хусусий балл
1.	17,2-20	Аъло	Қўйилган саволга жавоб мазмунан аниқ ёритилган, унинг мазмун ва моҳияти тўлиқ очиқ берилган, жавобда мантиқий яхлитликка эришилган.	5,5-6
			Мамлакатимизда амалга оширилаётган иқтисодий ислохотлар таҳлили, унинг амалий самаралари, натижалари бўйича мустақил, ижодий фикрнинг мавжудлиги.	5,5-6
			Мантиқий кетма-кетликка эришилганлик, савол бўйича умумий хулосалар чиқарилганлиги.	5-6
			Имло ва статистик хатоларга йўл қўйилмаган	1,2-2
2.	14,2-17	Яхши	Берилган саволга тўғри жавоб ёзилган, аммо иқтисодий кўрсаткичлар, саналарда ноаниқликлар ва чалкашликларга йўл қўйилган.	4,5-5
			Саволга жавоб ёзишда абитуриентнинг мустақил фикрлаш қобилияти сезилади.	4,5-5

			Жавобларда ижодий ёндошув мавжуд.	4-5
			Муаммони аниқ мисоллар билан таҳлил қилиш қобилиятига эга.	1,2-2
3.	11-14	Қониқарли	Жавобда масаланинг моҳияти тушунтирилган, бироқ мазмун ва натижалар юзаки ёритилган.	3,5-4
			Жавобда фикрлар тарқоқ.	3,5-4
			Мантиқий кетма-кетлик мавжуд эмас.	3-4
			Берилган савол бўйича умумий тасаввурга эга, лекин таҳлил етарли эмас.	1-2
4.	0-10,8	Қониқарсиз	Саволга умуман жавоб ёзилмаган. Савол бўйича аниқ тасаввурга эга эмас. Нотўғри жавоб берилган. Ўқув адабиётидан сўзма-сўз кўчирилган.	0-10,8

3. Магистратурага мутахассислик бўйича махсус фандан кириш синови учун белгиланган максимал баллнинг 55 фоизи ва ундан кам тўплаганлар магистратурага қабул қилинмайди.

МАСЪУЛ КОТИБ:

Т.ХУШВАҚТОВ